SkillsFinland

Mästare9

Uppgifter för högstadieelever – material för läraren

Innehåll

Sy botten till en kasse och transportera material 4
Ordna tangenter i rätt ordning 4
Tillverka en nödbår 5
Ta isär en trappstegspall 5
Vika en bioavfallspåse 6
Sockermängden i livsmedel och identifiering av råvaror 8
Bygga ett torn 9
Riva rotfrukter 10
Dekorera en tårta 10
Räkna pengar 12
Sätta ihop och fylla en förpackningslåda 12
Avmaskning av kaniner 13
Duka ett bord 13
Vispa äggviteskum 14
Identifiera hushållsavfall 14
Bygga en fågelholk 15
Identifiera trafikmärken 16
Fördela läkemedel i dosett 18
Identifiera kryddor 19
Knyta en slips 20
Bestämma surheten i lösningar 21
Slå i en spik 21
Trä tråd i en nål 22
Republikens presidenter i bokstavsordning 22
Lösa ekvationer 24

Kriterier för godkända prestationer och domaranvisningar i uppgifterna 25
Rätta svar 27

I det här häftet har vi samlat exempeluppgifter som testats i praktiken och konstaterats vara bra.

Utnyttja uppgifterna i undervisningen och delta i Mästare9-tävlingen!

Förord

I det här häftet har vi samlat Mästare9-uppgifter som testats i praktiken och konstaterats vara bra att utnyttja i undervisningen. På skolan kan Mästare9-uppgifterna användas som enskilda uppgifter på lektionerna eller som hela tävlingar. En tävling som består av flera uppgifter kan genomföras antingen som i de regionala tävlingarna och i finalen i ett utrymme som en bana, eller som olika uppgifter i olika klassrum.

Förbered tävlingsarrangemangen så här:

- Ordna en övningstävling, där uppgifterna och bedömningen testas.
- Utbilda domarna i deras uppgift. Varje uppgiftsställe ska ha en egen domare.
- Se till att materialet, arbetsutrymmena och domararbetet är likadana för alla lag.
- Det lag som snabbats klarat av uppgiften/uppgifterna rätt vinner. Bestäm på förhand vilken uppgift som ska avgöra ordningsföljden enligt bästa tid ifall två eller flera lag har samma sluttid i hela tävlingen. Ordningsföljden kan också avgöras genom att lagen gör om någon av uppgifterna.

Om ni ordnar en officiell lokaltävling, kan du läsa noggrannare anvisningar i Mästare9-tävlingens regler och i anvisningar för tävlingsarrangörer på Skills Finlands webbsidor: **skillsfinland.fi/taitaja9**.

Det här häftets användning

Mästare9-uppgiftshäftet är avsett att användas som guide och källmaterial för läraren. Varje uppgift har anvisningar, som du kan kopiera för att användas av eleverna. För läraren finns Kriterier för en godkänd prestation och domaranvisningar i slutet av häftet. I Mästare9-tävlingarna vinner alltid det lag som utför en uppgift rätt på kortaste tid. För varje uppgift har det också angetts en maximal prestationstid.

Fartfyllda och inspirerande stunder med Mästare9-uppgifter!

Sy botten till en kasse och transportera material

Uppgift
Sy fast botten till en kasse så att den håller att transportera det material som getts.

Anvisningar för uppgiften
1. Varje lagmedlem ska delta i syarbetet. Akta era fingrar.
2. När ni har sytt fast kassens botten ska ni fylla kassen med det material som finns i asken på bordet.
3. Bär kassen genom att hålla i handtagen och gå runt det närmaste bordet och kom tillbaka till startpunkten.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

4. Om inte lagets alla medlemmar har deltagit i syarbetet eller kassens botten inte håller när materialets tyngd bärs, ska ni gå tillbaka för att sy kassens botten på nytt.
5. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Ordna tangenter i rätt ordning

Uppgift
Ordna datorns tangenter på sina rätta platser i tangentbordet.

Anvisningar för uppgiften
1. Titta på en bild av tangentbordet i 15 sekunder.
2. Ordna sedan de lösa tangenterna tillbaka på sina rätta platser i tangentbordet.
3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Att observera när uppgiften utförs och bedöms
En felaktig prestation får korrigeras ett obegränsat antal gånger inom ramen för tidsgränsen.

Tillverka en nödbår

Uppgift
Tillverka en nödbår av de givna materialen och lyft med hjälp av båren en lagmedlem över ett hinder på marken, tillbaka till andra sidan och **säkert ner** på marken.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 3 minuter.

Anvisningar för uppgiften

1. Tillverka av de givna materialen en nödbår enligt bilderna nedan. Båren ska hålla för att lyfta en lagmedlem.
2. Om nödbåren ni tillverkat går sönder vid lyftning, ska ni börja om från början.
3. Se till att ni lyfter med rak rygg.
4. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

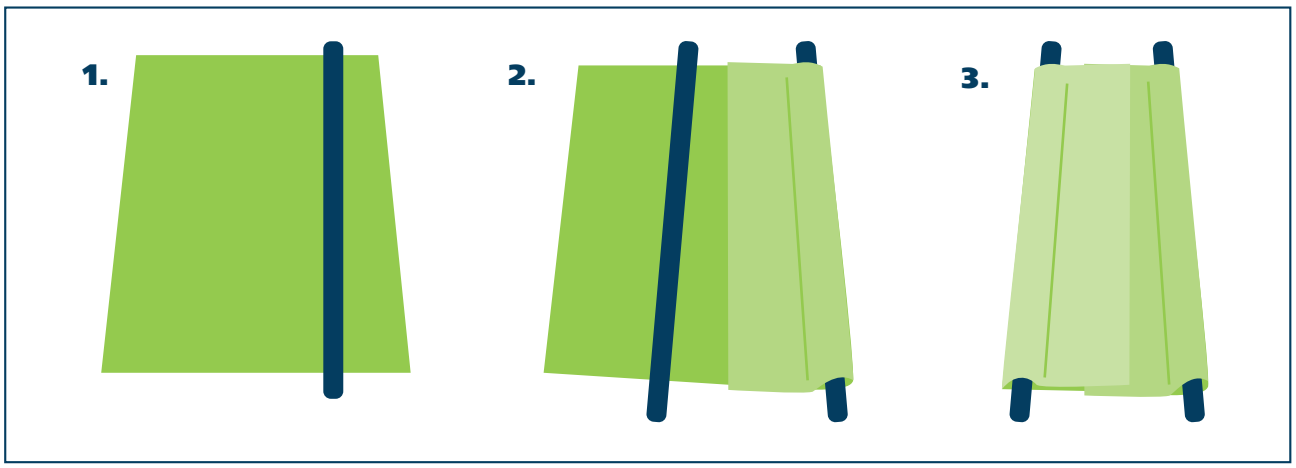

Ta isär en trappstegspall

Uppgift
Ta isär trappstegspallens delar med de verktyg som står till förfogande. Sätt alla delar ni tagit loss i rätt kärl som reserverats för dem.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Anvisningar för uppgiften

1. Ta loss pallens delar från varandra genom att använda verktyg som finns i verktygsbacken.
2. Sätt alla de isärtagna delarna, skruvarna och andra fästen i det kärl som reserverats för dem.
3. Sätt alla verktyg tillbaka i verktygsbacken.
4. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Vika en bioavfallspåse

Uppgift

Vik en påse för bioavfall av en tidning enligt anvisningen.

Anvisningar för uppgiften

1. Ta flera uppslag av tidningen. Gör en cirka 10 cm:s vikning på bredden. Den ska bli påsens övre kant. Vänd sedan uppslaget upp och ner mot underlaget.
2. Vik cirka en tredjedel av uppslagets bredd mot mitten.
3. Vänd sedan 1/3 av bredden på motsatt sida så att vikningarna går ovanpå varandra.
4. Vänd ner den övre vikningen in i den undre vikningen och vänd påsen upp och ner.
5. Fatta tag i påsens nedre kant och vik cirka hälften av påsens höjd upp mot påsens övre kant.
6. Skjut in vikningen under övre kantens förstärkning. Till sist ska ni lyfta upp påsen, öppna den och vika ner de nedre hörnen trubbiga så att påsen hålls stående.
7. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid

Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

På den tecknade bilden i anvisningen är tidningssidornas framsidor mönstrade och den andra sidan är mörk.

1.

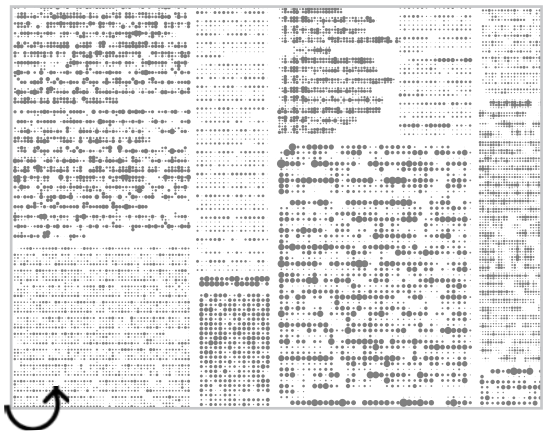

2.

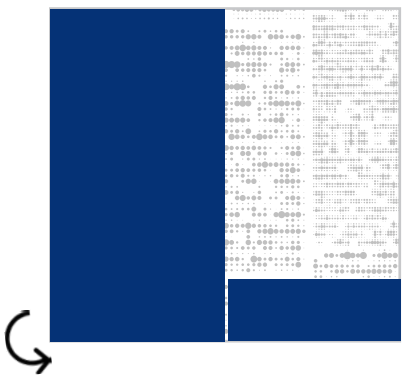

3.

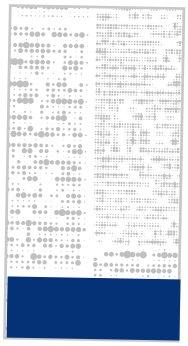

4.

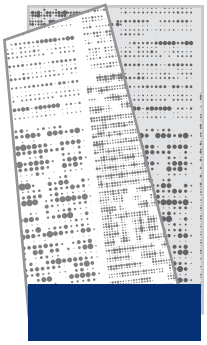

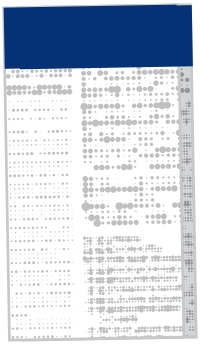

5.

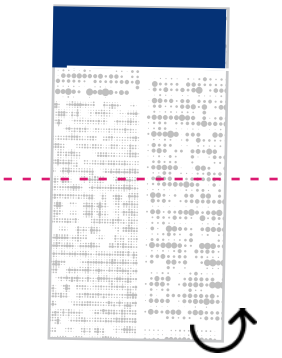

6.

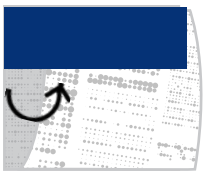

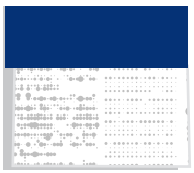

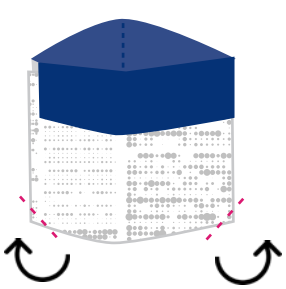

Sockermängden i livsmedel och identifiering av råvaror

Anvisningar för uppgiften

Laget utför först uppgift A och när den är rätt och domaren ger lov att fortsätta, går laget över till uppgift B.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

A SOCKERMÄNGDEN I LIVSMEDEL

Uppgift

Ordna följande råvaror i ordningsföljd enligt sockerhalt från den största sockermängden (100 gram/produkt) till den minsta.

Skriv produkterna till höger i ordningsföljd enligt sockerhalten så att den produkt som innehåller mest socker kommer överst (nr 1), på andra raden den produkt som innehåller näst mest socker osv.

- rågbröd, ”puikula”
- mjölkchoklad
- banan
- färsk gurka
- citron
- ketchup

Ordningsföljd	Produkt
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.
När ni får lov, gå då över till uppgift B.

B IDENTIFIERA FÖLJANDE RÅVAROR

Uppgift
Laget har i uppgift att identifiera sex (6) råvaror.

Anvisningar för uppgiften
Kombinera råvaror som finns på bordet med rätt namnlapp. Det finns 3 extra namnlappar. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Bygga ett torn

Uppgift
Bygg ett torn som är minst 120 cm högt och som står fritt på underlaget. Tornet ska hållas stående 10 sekunder efter att det har byggts.

Anvisningar för uppgiften
1. Bara papper och tejp får användas för tornet. Andra material får inte vara en del av konstruktionen.
2. Tornet får inte tejpas fast någonstans.
3. Tornet ska vara minst 120 cm högt. Det får också vara högre.
4. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, när tornet har byggts färdigt.
5. Efter detta ska tornet hållas stående ännu i 10 sekunder.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 6 minuter.

Utrustning som används i uppgiften
- 30 st. A3-pappersark
- 3 tejprullar
- 2 st. plaströr
- måttband, 3 m

Riva rotfrukter

Uppgift
Riv morot och kålrot enligt anvisningarna.

Anvisningar för uppgiften
1. Lagets alla medlemmar ska ta skyddshandskar på händerna.
2. Välj morot och kålrot för rivningen.
3. Skala de rotfrukter ni ska använda helt och ta bort rotändan.
4. Starta vågen med on/off -knappen vid behov.
5. Riv med rivjärn 100 g morot och 100 g kålrot. Sätt de rivna rotfrukterna i särskilda kärl och väg dem.
6. Kärlets vikt får räknas med i slutresultatet.
7. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

Tillbehör och redskap som används
Ni får använda rotfrukter (morot, kålrot och en tredje rotfrukt), skalkniv (2 st.), rotfruktskniv, rivjärn (2 st.), bricka (2 st.), digitalvåg samt kärl för rivavfall (2 st.) och för de rivna rotfrukterna (4 st.).

Kom ihåg att använda skyddshandskar.

Dekorera en tårta

Uppgift
Dekorera en tårtbotten enligt anvisningarna.

Anvisningar för uppgiften
1. Ta på er lämplig utrustning: huvudbonad, förkläde och engångshandskar.
2. Vispa grädden.
3. Bred ut gräddskummet så att det täcker tårtbotten.
4. Klipp en schablon längs konturerna.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 6 minuter.

5. Gör dekorationen med kakaopulver med hjälp av schablonen.
6. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

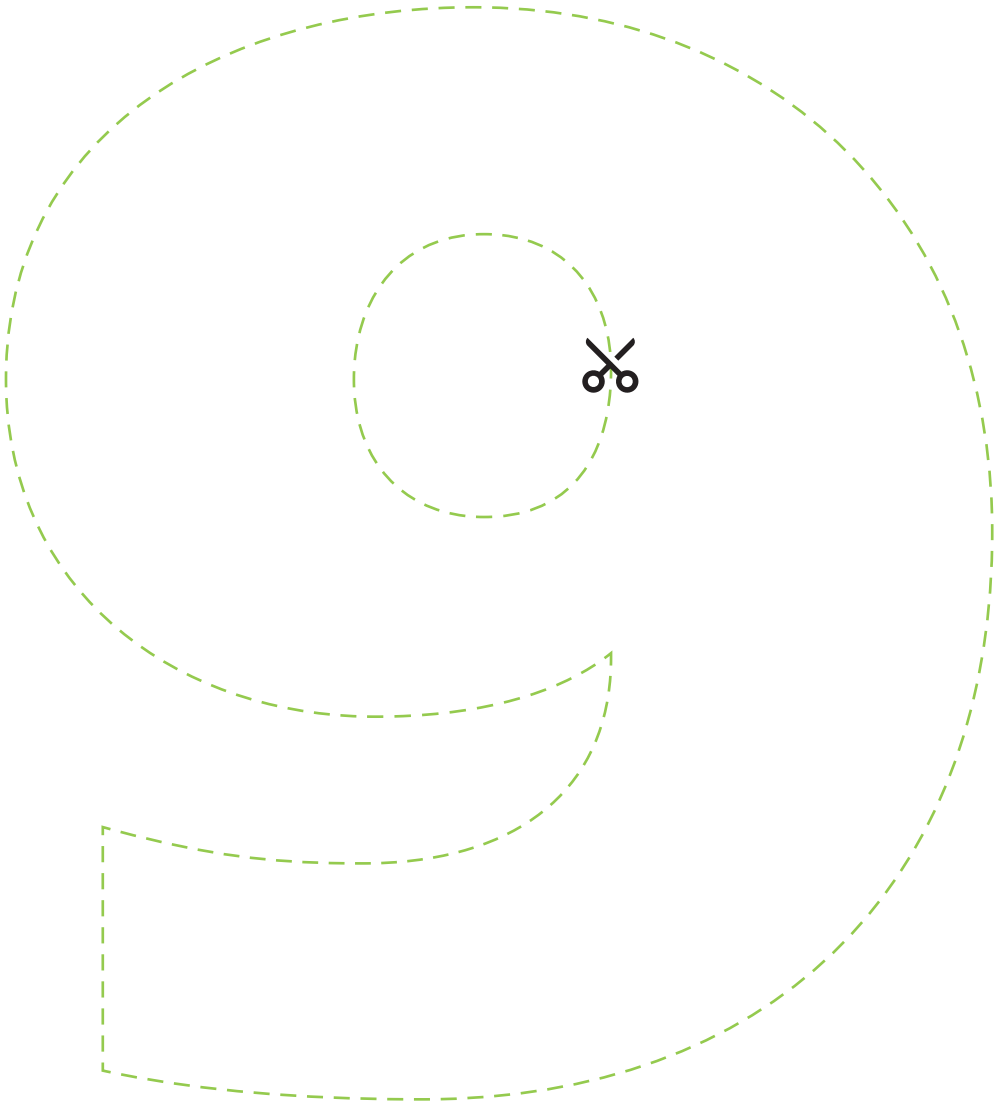

Schablon
Klipp en schablon längs konturerna.

Räkna pengar

Uppgift
En kund köper följande produkter:
- 2 st. Jabra Speak 510, 129,00 €/st.
- 2 st. USB-C Docking Station, 45,80 €/st.
- 1 st. Logitech mus, 9,90 €/st.

Räkna ut totalsumman för inköpen.

Svar: _____

De pengar som kunden gett finns på bordet. (420 €) Hur mycket pengar har kunden kvar?

Svar: _____

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

Anvisningar för uppgiften
En kund köper ett x-antal produkter för en x-mängd pengar. Räkna ut totalsumman för inköpen och summan oanvända pengar som blir över.

Om svaret är fel, ska ni räkna på nytt.
Om svaret är rätt, har uppgiften utförts.

Sätta ihop och fylla en förpackningslåda

Uppgift
Sätt ihop och fyll en låda enligt anvisningarna.

Anvisningar för uppgiften
1. Sätt ihop en förpackningslåda och tejpa fast bottnens långa fog med tejp som sträcker sig över kanten.
2. Packa alla fyllnadsbitar hela och rätt ner i förpackningslådan så att locket kan läggas på.
3. Tejpa fast lockets långa fog med tejp som sträcker sig över kanten.
4. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Utrustning som används i uppgiften
- tejpmaskin med handtag
- fyllnadsbitar, t.ex. styrox, bollar e.d.
- förpackningslåda som inte satts ihop.

Avmaskning av kaniner

Uppgift
Dosera en dygnsdos maskmedel i läkemedelssprutorna för fyra kaniner.

Anvisningar för uppgiften
1. På bordet finns fyra sprutor, namnen på fyra kaniner och i kärlet maskmedel i vätskeform. Dosera ut maskmedlet för varje kanin enligt kaninens vikt.
2. En dygnsdos av maskmedel i vätskeform är 2 ml/kg.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

3. Sätt den färdiga sprutan på bordet bredvid kaninens namn.
4. Kaninernas namn och vikter är:

Tupuna	1,5 kg
Hilima	3,0 kg
Pikku Pupu	1,0 kg
Jelly	2,5 kg

Duka ett bord

Uppgift
Duka ett bord för två personer. Dukningen ska göras enligt bilden. Det finns extra bestick och glas och porslin.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

Anvisningar för uppgiften
1. Duka fram de redskap som behövs för måltiden på bordet enligt bilden.
2. Bordduken ska täcka hela bordets yta och stolarna ska vara på rätta platser.
3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

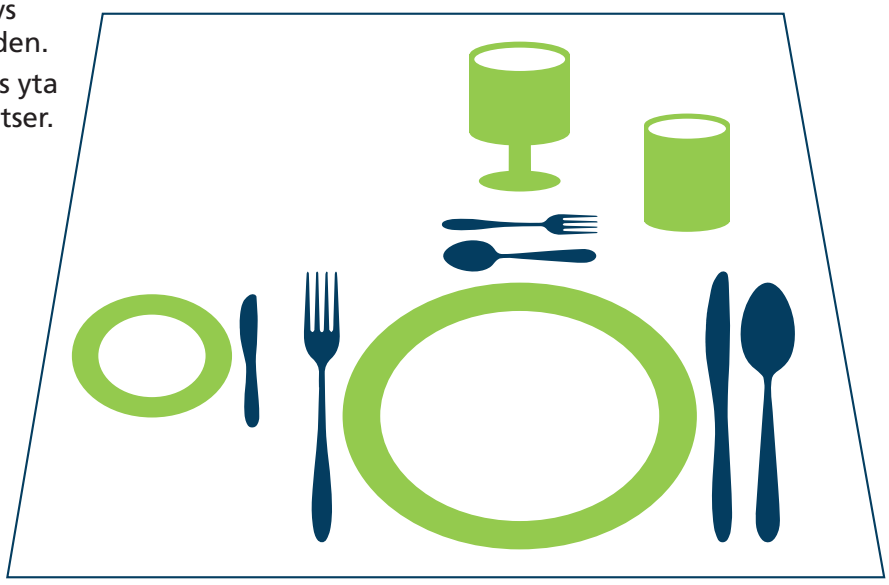

Vispa äggviteskum

Uppgift
Använd äggvitan från ett ägg och vispa den med elvisp till ett så fast skum att skummet hålls i en upp och nervänd skål i tre sekunder.

Anvisningar för uppgiften
1. Separera äggulan och äggvitan från varandra i glasen så att det inte finns någon gula i äggvitan och inte heller något äggskal.
2. Använd äggvitan från ett ägg och vispa den med elvisp till ett så fast skum att skummet hålls i en upp och nervänd skål i tre sekunder.
3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Utrustning
Ni får använda en vispskål, elvisp, glas (2 st.) och skedar (2 st.) samt ett kärl för avfall.

Identifiera hushållsavfall

Uppgift
Identifiera sju hushållsavfall som har getts åt er.

Anvisningar för uppgiften
1. På bordet finns sju olika typer av avfall som ni ska identifiera.
2. Välj rätt namnlapp bland de givna lapparna och flytta dem under avfallet ifråga.
3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

Bygga en fågelholk

Uppgift
Bygg en fågelholk enligt anvisningarna. Ni har en skruvdragare, ett måttband och det material som behövs.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Delar

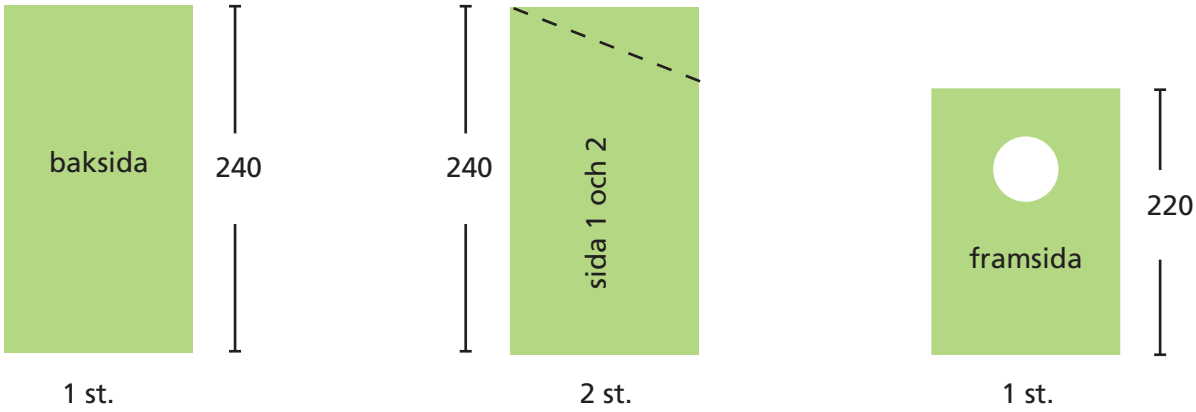

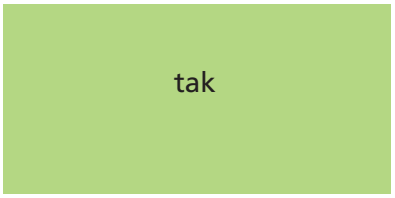

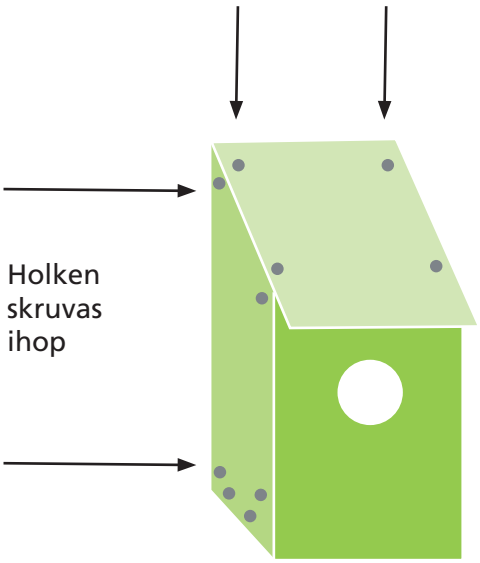

Identifiera trafikmärken

Uppgift
Identifiera de givna trafikmärkena.

Anvisningar för uppgiften
1. Identifiera sexton trafikmärken.
2. Välj rätt namnlapp och flytta dem under rätt trafikmärken.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

förkörsrätt vid möte	väjningsplikt vid möte
förbjudet att stanna fordon	barn
enkelriktad väg	tunnel upphör
fordonstrafik förbjuden	parkering förbjuden
påbjuden körriktning	busskörfält
spårvagnsfält	obligatoriskt att stanna
första hjälpen	motortrafikled
omkörningsförbud	hastighetsbegränsning

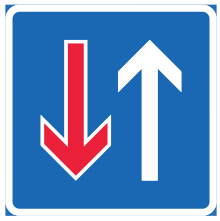

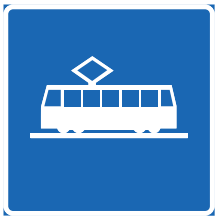

STOP

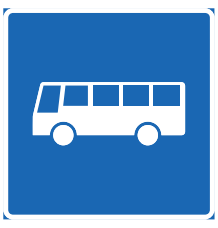

Fördela läkemedel i dosett

Uppgift
Till Erkki utdelas läkemedel i en dosett för varje veckodag. Han har ordinerats 6 olika läkemedel.

Anvisningar för uppgiften
1. Dela läkemedlen i dosetten enligt läkemedelslistan.
2. De saker du behöver finns på bordet.
3. När man behandlar läkemedlen ska man desinficera
4. händerna och använda skyddshandskar.
5. Man får inte röra vid tabletterna med händerna.
6. Ett läkemedel som fallit på golvet ska förstöras som läkemedelsavfall.
7. Observera doseringsanvisningen.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Läkemedelslista

Läkemedel	Styrka	Dosering	kl. 8	kl. 12	kl. 16	kl. 20	Användnings-ändamål
Opamox	15 mg	2 x 1				2	Sömnmedicin
Furesis	20 mg	1 x 2	1		1		Vätskedrivande
Metforem	500 mg	1 x 2	1			1	För behandling av diabetes
Ormox	10 mg	1 x 1	1				För behandling av nedsatt hjärtfunktion
Thyroxin	25 mg	1 x 1	1				Vid nedsatt sköldkörtelfunktion
Marevan	3 mg	1 x 1		1			För att förebygga blodproppar

Identifiera kryddor

Uppgift
Identifiera 12 kryddor.

Anvisningar för uppgiften

1. Kombinera kryddburkarna på bordet med rätt namnlapp.
2. Ni får dofta och smaka på kryddorna.
3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

mynta	basilika
kardemumma	vaniljstång
kanelstång	kryddpeppar
curry	chilikryddblandning
ingefära	paprikapulver
vitpeppar	vallmofrö

Knyta en slips

Uppgift
Knyt en slips kring varje lagmedlems hals enligt anvisningarna.

Anvisningar för uppgiften
1. Knyt en slips kring varje lagmedlems hals enligt anvisningarna.
2. När ni knyter slipsen ska ni följa bildanvisningarna.
3. Då ni har knutit slipsarna, ska ni meddela ”FÄRDIG” till domaren. Domaren granskar slipsarna och bestämmer om de har knutits rätt.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

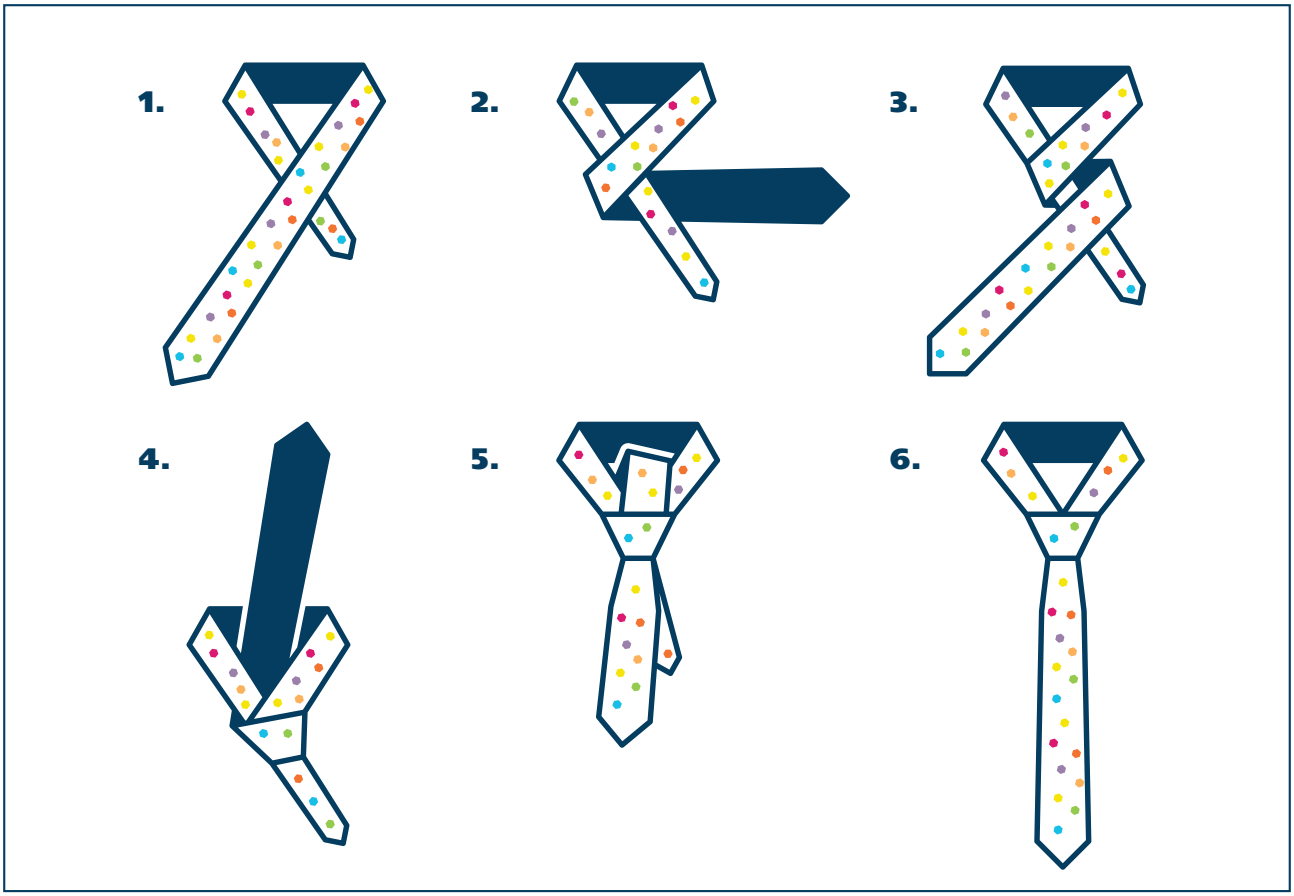

Bestämma surheten i lösningar

Uppgift
Ta reda på vilken lösning som är sur, vilken som är neutral och vilken som är basisk.

Anvisningar för uppgiften
Välj en i laget att utföra experimentdelen och klä på sig skyddsutrustningen: laboratorierocken, skyddshandskarna och skyddsglasögonen. De andra hjälper utföraren genom att ge anvisningar.

Bromtymolblått är en färgindikator, som ändrar färg enligt lösningens PH så här:

pH < 7 gul
pH = 7 grön
pH > 7 blå

1. Använd bromtymolblått för att ta reda på vilken lösning som är sur, vilken som är neutral och vilken som är basisk och placera lösningarna under rätt namn.
2. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Utrustning och hjälpmedel
- Laboratorierock
- Skyddshandskar
- Skyddsglasögon
- 3 lösningar att undersöka
- Bromtymolblå färgindikator

Kom ihåg att använda skyddshandskar och skydds-glasögon.

Slå i en spik

Uppgift
Slå in olika stora spikar i en kubbe.

Anvisningar för uppgiften
1. Varje medlem i laget väljer en spik som är 50 mm, en som är 75 mm och en som är 100 mm och slår in dem med hammare i kubben i tur och ordning.
2. Sammanlagt nio spikar ska alltså slås i kubben.
3. Det finns olika långa spikar i lådan. Välj rätta spikar genom att använda metallmåttet.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 3 minuter.

4. Alla lagmedlemmar ska ha skyddsglasögon på sig under hela prestationen.
5. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Trä tråd i en nål

Uppgift
Trä trådar i olika färger i varje nål som finns på skivan. Varannan nål ska ha en blå och varannan nål ska ha en vit tråd.

Anvisningar för uppgiften
1. Klipp med sax en tillräcklig mängd cirka 10 cm långa vita och blå trådar.
2. Varannan nål ska ha en vit och varannan nål ska ha en blå tråd.
3. Trä en tråd genom varje nålsöga så att tråden hänger ut på båda sidorna om nålsögat
4. Alla trådfibrer ska gå genom nålsögat.
5. När varannan nål har en blå och varannan nål har en vit tråd,
6. Ska ni meddela ”FÄRDIG” till domaren.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

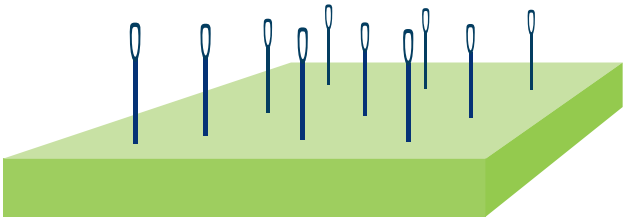

Skivan kan vara till exempel styrox eller något annat mjukt material, i vilket nålarna lätt kan stickas ner.

Republikens presidenter i bokstavsordning

Uppgift
Åren 1917–2023 har Finland haft sammanlagt 12 presidenter. Sätt presidenterna i bokstavsordning enligt efternamnet

Utrustning
Kort med presidenternas namn.

Anvisningar för uppgiften
Laget har i uppgift att ordna 12 presidenter på bordet i bokstavsordning från vänster till höger.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 4 minuter.

När laget har blivit klar med uppgiften ska det tydligt meddela ”FÄRDIG” till domaren.

Niinistö, Sauli Väinämö (1948–)	**Paasikivi,** Juho Kusti (1870–1956)
Svinhufvud, Pehr Evind (1861–1944)	**Kekkonen,** Urho Kaleva (1900–1986)
Koivisto, Mauno Henrik (1923–2017)	**Mannerheim,** Carl Gustaf Emil (1867–1951)
Ahtisaari, Martti Oiva Kalevi (1937–2023)	**Ryti,** Risto Heikki (1889–1956)
Relander, Lauri Kristian (1883–1942)	**Halonen,** Tarja Kaarina (1943–)
Ståhlberg, Kaarlo Juho (1865–1952)	**Kallio,** Kyösti (1873–1940)

Lösa ekvationer

Uppgift

Fyll i de givna uttrycken med de givna symbolerna så att uttrycken blir sanna ekvationer.

Symbolerna som används i uppgiften med förklaringar

+ Tal på båda sidorna om detta tecken räknas ihop.
Till exempel betyder 2+3 att talen 2 och 3 räknas ihop och summan är 5.

- Från talet till vänster om detta tecken subtraheras talet till höger om tecknet.
Till exempel betyder 5-3 att talet 3 subtraheras från talet 5 så att skillnaden är 2.

× Tal på båda sidorna om detta tecken multipliceras.
Till exempel betyder 2×3 att talet 3 multipliceras med talet 2 och resultatet blir 6.

÷ Talet till vänster om det här tecknet divideras med talet till höger om tecknet.
Till exempel betyder 6÷3 att talet 6 divideras med talet 3, och kvoten är 2.

√( ) Kvadratroten √X till talet X är det icke-negativa tal, som multiplicerat med sig självt är X.
Till exempel kvadratroten till talet 9 (som är 3”×3”) är 3. Alltså som ekvation √9 = 3

Anvisningar för uppgiften

1. Markera tydligt med penna symbolerna i uttrycken på tavlan till vänster om likhetstecknet enligt modellen nedan:

   MODEL:
   2 2 2 = 6
   2 + 2 + 2 = 6

2. För att underlätta uppgiften anges nedan hur många symboler som behövs för att lösa hela uppgiften inklusive modellen.

   + - × ÷ √( )
   5 1 2 2 3 kpl

3. Meddela ”FÄRDIG” till domaren, då ni har klarat av uppgiften.

Prestationstid
Maximitiden för att utföra uppgiften är 5 minuter.

Kriterier för en godkänd prestation och domaranvisningar

Sy botten i en kasse och transportera material (s.4)

- Uppgiften har utförts när laget enligt anvisningen har sytt fast kassens botten och utfört materialtransporten enligt anvisningarna.

Domaranvisningar

- Kassens botten får inte förslutas genom att knyta den.
- Varje lagmedlem ska sy minst ett stygn.

Ordna tangenter i rätt ordning (s.4)

Alla tangenter är på sina rätta platser.

Tillverka en nödbår (s.5)

- Nödbåren har tillverkats enligt de givna anvisningarna.
- En av lagets medlemmar har lyfts upp från marken med den tillverkade nödbåren över hindret och tillbaka igen och har sänkts ned på ett säkert sätt.

Domaranvisningar

- Om nödbåren är felaktigt byggd vid lyftet, ska domaren säga ”STOPP” och uppmana laget att läsa anvisningarna på nytt.
- Filten ska vara mitt på båren i tre skikt.

Ta isär en trappstegspall (s.5)

- Alla isärtagna delar är i de kärl som reserverats för dem.
- Alla verktyg är i verktygsbacken.

Vika en bioavfallspåse (s.6)

- Påsen har vikts klar inom den utsatta tiden enligt anvisningen.

Sockermängden i livsmedel och identifiering av råvaror (s.8)

- Uppgiften har utförts när produkterna i uppgift A är i rätt ordningsföljd och råvarorna i uppgift B är rätt identifierade. Laget får gå vidare, när domaren ger lov.
- Välj för identifieringen 6 st. råvaror som finns i skolan. Skriv namnlappar för dem samt dessutom tre extra lappar för råvaror som inte är med i identifieringen.

Bygga ett torn (s.9)

- Tornet har byggts enligt anvisningen.
- Tornet hålls stående i 10 sekunder efter att det blivit färdigt.

Riva rotfrukter (s.10)

- Skyddshandskar ska användas enligt anvisningarna.
- Rotfrukterna ska vara de som anges i anvisningen.
- Skal, rotändor eller andra restbitar får inte finnas bland de rivna rotfrukter som vägs.
- De rivna rotfrukterna får inte blandas i kärlen.
- Rotfrukternas vikt med 5 grams noggrannhet.
- Riven rotfrukt som fallit på golvet får inte användas.

Domaranvisningar

- Lagmedlemmarna ska ha skyddshandskar på händerna när de tar i rotfrukterna.
- Vägningen ska visa mellan 95 g och 105 g.
- De rivna rotfrukterna får inte blandas i kärlen.
- Kontrollera att vågen har ställts in för att mäta gram.

Dekorera en tårta (s.10)

- Lämplig klädsel.
- Den vispade grädden har bretts ut så att tårtbotten inte syns.
- På tårtans yta kan man tydligt se det mönster som gjorts med hjälp av schablonen.

Räkna pengar (s.12)

Penningsummorna i uppgiften har räknats rätt.

Sätta ihop och fylla en förpackningslåda (s.12)

- Förpackningslådan har satts ihop på rätt sätt och bottnen har tejpats med tejp som sträcker sig över kanten.
- Alla fyllnadsbitar finns i förpackningsklådan.
- Förpackningslådans lock har stängts och tejpats fast med tejp som sträcker sig över kanten.

Avmaskning av kaniner (s.13)

- Rätt dygnsdos av maskmedel har uppmätts för varje kanin och läkemedelssprutan har placerats invid kaninens namn på bordet.

Duka ett bord (s.13)

- Bordduken är rättvänd och den täcker hela bordsytan.
- Bordet har dukats enligt bilden.
- Servetten är vikt enligt bilden.
- Stolarna har rättats till.

Vispa äggviteskum (s.14)

- Uppgiften har utförts, då äggviteskummet hålls i den upp och nervända skålen i tre sekunder.

Identifiera hushållsavfall (s.14)

- Uppgiften har utförts, när varje avfall är korrekt identifierat.

Domaranvisningar

- I anvisningarna kan den lokala avfallsstationens sorteringsanvisningar användas.

Bygga en fågelholk (s.15)

- Skruvarnas antal är 16 st. Skruvarnas spetsar får inte tränga synligt igenom någonstans. Slutresultatet ska vara enligt dessa och eventuella tilläggsanvisningar.

Identifiera trafikmärken (s.16)

- Uppgiften har utförts då varje trafikmärke är korrekt identifierat.

Fördela läkemedel i dosett (s.18)

- Läkemedlen har placerats rätt i dosetten och laget har arbetat hygieniskt enligt anvisningarna.

Identifiera kryddor (s.19)

Uppgiften har utförts, då rätt namnlapp finns under varje kryddburk.

Domaranvisningar

1. mynta, basilika, kardemumma, vaniljstång
2. kanelstång, kryddpeppar, curry, chilikryddblandning
3. ingefära, paprikapulver, vitpeppar, vallmofrö

Knyta en slips (s.20)

- Slipsen sitter på rätt plats.
- Slipsens bredare sida är överst.
- Slipsens smalare sida är underst.
- Slipsen har spänts åt kring halsen.

Bestämma surheten i lösningar (s.21)

- Lösningarna har placerats på rätt plats.

Slå i en spik (s.21)

- Alla spikar har slagits in ända till kubbens yta.
- Lagets alla medlemmar har använt skyddsglasögon.

Trä tråd i en nål (s.22)

- Varannan nål har blå och varannan nål har vit tråd.
- Alla trådfibrer går genom nålsögat.

Republikens presidenter i bokstavsordning (s.22)

Anvisningar för domaren eller för uppgiften

I början av uppgiften är korten med textsidan uppåt på bordet. Korten har ordnats i kronologisk ordning, med den första presidenten först och den sista sist.

Enligt efternamnet är presidenterna i bokstavsordning från vänster till höger.

Ahtisaari, Martti Oiva Kalevi (1937–2023)
Halonen, Tarja Kaarina (1943–)
Kallio, Kyösti (1873–1940)
Kekkonen, Urho Kaleva (1900–1986)
Koivisto, Mauno Henrik (1923–2017)
Mannerheim, Carl Gustaf Emil (1867–1951)
Niinistö, Sauli Väinämö (1948–)
Paasikivi, Juho Kusti (1870–1956)
Relander, Lauri Kristian (1883–1942)
Ryti, Risto Heikki(1889–1956)
Ståhlberg, Kaarlo Juho (1865–1952)
Svinhufvud, Pehr Evind (1861–1944)

Lösa ekvationer (s.24)

Uppgiften är utförd då alla symboler har använts i rätt antal och varje ekvation har lösts.

Rätta svar

Identifiera trafikmärken (s.16)

första hjälpen

förkörsrätt vid möte

tunnel upphör

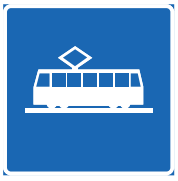
spårvagnsfält

parkering förbjuden

förbjudet att stanna fordon

påbjuden körriktning

motortrafikled

fordonstrafik förbjuden

hastighetsbegränsning

väjningsplikt vid möte

omkörningsförbud

barn

obligatoriskt att stanna

enkelriktad väg

busskörfält

Mästare9-tävlingen inspirerar de unga att bekanta sig med yrkesutbildningen, erbjuder en strålande möjlighet att lära sig nytt och få uppleva glädjen av att göra något tillsammans. I det här häftet har vi samlat exempeluppgifter som testats i praktiken och visat sig vara bra, och de kan utnyttjas i undervisningen.
Mästare9-uppgifterna kan i skolan användas som enskilda uppgifter på lektionerna eller som hela tävlingar.

Mästare9 inspirerar till att lära sig

- Mästare9 är en egen tävling för högstadieelever, och i den testas händighet och fyndighet.
- I tävlingen deltar man med tremannalag. De tävlande kan vara från olika årsklasser, men de ska vara elever i samma skola.
- De lag som får delta i finalen utses genom lokala och regionala tävlingar. Finalen arrangeras i samband med det nationella Mästare-evenemanget.
- Mästare9-uppgifterna är tillräckligt utmanande, men roliga, för deltagare på alla nivåer.
- Uppgifterna har att göra med olika delområden av yrken, såsom teknik, tjänster, servicebranscher och hälsovård.

Tilläggsinformation om att delta i Mästare9-tävlingen: skillsfinland.fi/taitaja9.

skillsfinland.fi

Följ @skillsfinland på sociala medier

SkillsFinland

PunaMusta AUDITOITU CO_2 NEUTRAALI TUOTE

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT Painotuotteet 4041-0619

TEHTY SUOMESSA MADE IN FINLAND